

	RAADSVOORSTEL <div style="text-align: right;">Par.afd.hfd</div>
Kenmerk	RV/262/051202/AM
Raadsvergadering	2 februari 2006
Commissie(s)	Bestuur & Middelen Datum: 12 januari 2006
Gewijzigd voorstel	Nee
Bijlagen	
Portefeuillehouder	D. Bijl
Afdeling	JZV
Ambtenaar/telefoonnummer	mr. A.S. Meijer, (035) 65 59 563
Datum	20 december 2005
Onderwerp	Regionalisering brandweer i.h.k.v. de totstandkoming van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
<p>CONCEPT-BESLUIT</p> <p>Voorgesteld wordt:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Mee te werken aan de vorming van een veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek; b. Geen stappen te zetten die de autonomie van de gemeente over de gemeentelijke brandweer aantasten, totdat duidelijkheid is verkregen in het kader van het wetgevingstraject; c. Op het moment dat duidelijkheid is verkregen over het wetgevingstraject, als randvoorwaarden te verbinden aan de regionalisering van de brandweer: <ul style="list-style-type: none"> o Voorstellen voor organisatorische afstemming met de gemeentelijke werkprocessen op het gebied van risicobeheersing en integrale veiligheid; o Geen meerkosten boven de huidige brandweerbegrotingen, tenzij daarmee niet zou kunnen worden voldaan aan het door het rijk nog vast te stellen basisniveau van brandweezorg; o geen ongewenste verschillen in de kwaliteit van de brandweezorg binnen de regio; o een in de uitvoering decentraal (dat wil zeggen: gemeentelijk) georganiseerde brandweerorganisatie. d. De regionale brandweer te verzoeken om op korte termijn duidelijkheid te verschaffen over het overdragen van gebouwen; e. Ervoor te kiezen dat, in het geval de regionalisering door de wetgever verplicht wordt gesteld, de gehele gemeentelijke brandweerorganisatie in de regionale brandweer onder te brengen, inclusief de vrijwilligers. 	

1. Inleiding

In november 2004 nodigde de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de besturen van de regionale brandweer en de GHOR uit een visiedocument in te dienen met betrekking tot de totstandbrenging van een veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek. Aan dat verzoek is gevolg gegeven. Over de inhoud ervan is gesproken met alle betrokken disciplines: politie, brandweer, GHOR en gemeenten. Op basis daarvan is gekozen voor een gecoördineerde aanpak. Door de burgemeesters van de regiogemeenten is een Stuurgroep Veiligheidsregio ingesteld die bestaat uit acht kwartiermakers. Deze Stuurgroep heeft de procesverantwoordelijkheid voor de totstandkoming van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek. Het door deze Stuurgroep opgestelde visiedocument inclusief het daarbij behorende plan van aanpak is op 15 juni 2005 aan de colleges van B&W van de regiogemeenten aangeboden.

In overeenstemming met de lijnen die in het visiedocument zijn uitgezet, is vervolgens gewerkt aan een systematische en op elkaar afgestemde aanpak van de verschillende deelprocessen die gezamenlijk moeten leiden naar het tot stand brengen van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek. Voor elk van de vier disciplines (politie, brandweer, geneeskundige hulpverlening en gemeenten) is een startnotitie gemaakt waarmee de bevoegde bestuursorganen, elk in hun eigen domein, verantwoordelijkheid kunnen nemen voor gezamenlijke bestuurlijke besluitvorming. Deze startnotities zijn aan de colleges van B&W aangeboden en door deze ter kennis gebracht van de gemeenteraden. Voor wat betreft de 'Startnotitie samenwerking gemeenten i.h.k.v. de totstandkoming van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek' hebben inmiddels alle colleges gevolg gegeven aan het verzoek van de Stuurgroep om te besluiten zoals in deze notitie is voorgesteld. Daarmee is ook feitelijk opdracht gegeven tot het ontwikkelen van samenhangende voorstellen voor de organisatie van de gemeentelijke samenwerking in het kader van crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Ook voor de andere drie disciplines (politie, brandweer en geneeskundige hulpverlening) geldt dat op basis van een startnotitie toegewerkt wordt naar samenhangende voorstellen. Van speciaal belang voor de gemeenten is de 'Startnotitie regionalisering brandweer i.h.k.v. de totstandkoming van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek' van 15 juni 2005. Het bestuur van de Regionale Brandweerorganisatie heeft op 7 juli 2005 met deze startnotitie ingestemd. Op basis van deze startnotitie is een projectorganisatie ingericht om de regionalisering van de brandweer te onderzoeken.

Op 6 oktober 2005 is over voornoemd traject een presentatie verzorgd in de vergadering van uw commissie Bestuur en Middelen.

2. Argumenten

2.1. Voor de regionalisering van de brandweer is de rol en positie van de gemeenteraden van grote betekenis.

De rol en positie van de gemeenteraden is bij de door het ministerie van BZK voorziene regionalisering van de brandweer van grote betekenis. De veiligheidsregio zal immers worden gevormd volgens de principes van 'verlengd lokaal bestuur', dat wil zeggen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Volgens de huidige inzichten zal in de tweede helft van 2006 besluitvorming door de raden aan de orde zijn.

2.2. De Stuurgroep Veiligheidsregio wenst de gemeenteraden te consulteren om betrokkenheid van de negen gemeenteraden te waarborgen.

Op 14 oktober jl. vergaderde de Stuurgroep Veiligheidsregio (waarin de burgemeesters Schoenmaker van Bussum, Roest van Laren, Bakker van Hilversum, Verdier van Huizen en Bijl van Wijdmeren zitting hebben) over de regionalisering van de brandweer, aan de hand van de notitie van de commandant van de RBGV: 'Visie op eindbeeld regionalisering brandweer i.h.k.v. de totstandkoming van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek'. Deze notitie treft u als bijlage hierbij aan. De Stuurgroep heeft naar aanleiding van deze notitie van gedachten gewisseld met alle burgemeesters en vervolgens besloten nu eerst de gemeenteraden te consulteren. Het doel van die consultatie is te komen tot een gezamenlijk gedragen visie op de toekomst van de brandweer in deze regio. De hierna geschetste aanpak door de Stuurgroep heeft de instemming van alle burgemeesters en ook van ons college.

2.3. De Stuurgroep Veiligheidsregio vraagt de gemeenteraad richtinggevende randvoorwaarden te formuleren, die het kader vormen voor de door BZK voorziene regionalisering. De Stuurgroep wil de raden op de volgende wijze bij het proces betrekken. De Stuurgroep vraagt de gemeenteraad richtinggevende randvoorwaarden te formuleren die het kader vor-

men voor de door BZK voorziene regionalisering. Om richting te geven aan de discussie is een ontwerpbesluit gemaakt.

Gelet op de autonome bevoegdheid van elke gemeente wordt dit ontwerpbesluit door het eigen college van burgemeester en wethouders aan de raad voorgelegd. Bij de bespreking van het ontwerpbesluit en het daarbij behorende raadsvoorstel in de betreffende raadscommissie kan in elk van de gemeenten blijken of de raad met het ontwerpbesluit zal kunnen instemmen en zo neen, welke eventuele aanpassingen of aanvullingen de raad wenselijk acht.

2.4 De Stuurgroep Veiligheidsregio stelt de volgende richtinggevende randvoorwaarden voor:

- a. een goede regeling van de politiek-bestuurlijke legitimiteit en dus van de democratische controle;
- b. organisatorische inbedding in de gemeentelijke werkprocessen op het gebied van risicobeheersing en integrale veiligheid;
- c. behoud van de vrijwilligers;
- d. geen meerkosten boven de huidige brandweerbegrotingen, tenzij daarmee niet zou kunnen worden voldaan aan het door het rijk nog vast te stellen basisniveau van brandweezorg;
- e. geen ongewenste verschillen in de kwaliteit van de brandweezorg binnen de regio;
- f. een in de uitvoering sterk decentraal (bijvoorbeeld districtsgewijs) georganiseerde brandweerorganisatie.

3. Kanttekeningen

3.1 Er is nog geen wetgeving

Het voorliggende voorstel loopt vooruit op het wetgevingstraject, terwijl in het visiedocument ervan is uitgegaan dat de implementatie van de veiligheidsregio en genoemd traject gelijktijdig zouden worden afgewikkeld.

Het vooruitlopen op het wetgevingstraject behoeft geen bewaar te zijn, daar waar er geen verschil van mening is. Dit geldt bijvoorbeeld voor het totstandbrengen van de veiligheidsregio als zodanig. Bij de regionalisering van de brandweer zijn evenwel meer vraagstukken aan de orde die de gemeentelijke autonomie raken. Bovendien zijn er verschillende opvattingen over de vormgeving van de geregionaliseerde brandweer.

3.2 De sturing door het gemeentebestuur verandert

Bij het regionaliseren van de brandweer verandert per definitie de mogelijkheid van het gemeentebestuur om sturing te geven. Deze sturing werd al beperkt door wetgeving en pseudo-wetgeving, zoals brancherichtlijnen en ministeriële circulaire. Door de keuze te maken voor regionalisering wordt het dagelijkse brandweerwerk niet meer de maat der dingen, maar wordt de brandweer georganiseerd op een schaal die nodig is voor rampen en grotere incidenten. Hierbij wordt voorbijgegaan aan de huidige goed functionerende bijstandsregelingen, waarbij in operationele omstandigheden in feite als één korps wordt opgetreden.

Deze richting naar schaalvergroting wordt landelijk ingegeven door grote incidenten die – terecht of ten onrechte – als argument worden gebruikt. Daarnaast is regionalisering een oplossing voor kleine gemeenten die zich geen beroepskern kunnen veroorloven.

3.3 Gezag gaat niet altijd voor beheer

In de landelijke discussie leggen de ministers en anderen de prioriteit bij de lokale verantwoordelijkheid voor openbare orde en veiligheid. Tegelijkertijd worden de hulpverleningsorganisaties op regionale schaal (brandweer, GHOR) of zelfs nationale schaal (politie) georganiseerd. Hierbij gebruikt men het adagium dat het gezag (van de burgemeester c.q. het ge-

meentebestuur) voor het beheer gaat. In de praktijk zal het gezag slechts beperkte inhoud hebben. Dit klemmt voor de brandweer des te meer, omdat in Wijdmeren het gemeentelijk integraal veiligheidsbeleid gestalte krijgt door samenwerking van brandweer, bouw- en woningtoezicht en milieu binnen de gemeentelijke organisatie. Het detacheren van brandweerm medewerkers vanuit de regio is hierop geen afdoende antwoord, omdat de sturingsmogelijkheden wezenlijk anders zijn.

3.4 Wijdmeren heeft een grondpositie

Het visiedocument regionalisering brandweer van 3 oktober 2005 gaat ervan uit dat alle middelen, personeel en materieel en gebouwen van de huidige gemeentelijke korpsen worden overgedragen aan de regionale brandweer.

Ten eerste kan dit pas gebeuren als de uitgangssituatie van de verschillende gemeenten vergelijkbaar is, waarbij de bijdrage per inwoner voor de hand ligt.

Ten tweede ligt het voor de hand dat de gemeente Wijdmeren de nieuw te bouwen kazernes in Kortenhoef en Nederhorst den Berg heroverweegt. Zeker het tweede pand maakt onderdeel uit van een groter gemeentelijk complex met een strategische waarde.

Daarom stelt het college u voor dat:

- a. de gebouwen niet worden overgedragen, of
- b. als de gebouwen wel worden overgedragen, de nieuwbouw van de brandweerkazernes stop te zetten als de geplande locaties van strategische betekenis zijn en de vernieuwing te zijner tijd over te laten aan de regionale brandweer.

3.5 De vrijwilligers kunnen in dienst blijven bij de gemeentelijke brandweer

Het voorliggende document gaat ervan uit dat alle brandweerm medewerkers, zowel beroeps als vrijwilligers, overgaan in regionale dienst. Hoewel de minister nog geen definitief voorstel heeft gedaan, zal wettelijk vastgelegd worden dat in ieder geval de beroepsmedewerkers in dienst zullen treden bij de regionale brandweer. De vrijwilligers zullen vooralsnog in dienst kunnen blijven bij de gemeentelijke brandweer.

Het college voelt weinig voor deze tweede mogelijkheid, omdat er een hybride organisatie ontstaat, waarbij de gemeente wel een verantwoordelijkheid behoudt, maar geen beroepsmedewerkers meer heeft om daaraan adequate invulling te geven. Het overdragen van de gehele verantwoordelijkheid aan de regionale brandweer is in dat verband duidelijker. De regionale brandweer is dan ook verantwoordelijk voor het werven en behouden van vrijwilligers. Volgens de brandweercommandanten in de regio is dat mogelijk.

3.6 Geen relatie met schaalvergroting gemeenten

Het is opvallend dat de discussie over de vorming van de veiligheidsregio voorbij gaat aan de op handen zijnde of gerealiseerde schaalvergroting van de gemeenten. Deze schaalvergroting was immers bedoeld om taken op gemeentelijke schaal ook in de toekomst te kunnen vervullen.

4. Financiële consequenties

Op dit moment worden de kosten voor de vorming van de veiligheidsregio gedekt uit bijdragen van het ministerie van BZK. Wel vraagt het proces nu al de nodige ambtelijke capaciteit. In de toekomst zal dit meer zijn, zeker als de ontvlechting van personeel en gebouwen aan de orde komt.

5. Aanpak (planning/uitvoering/communicatie)

Na bespreking van het ontwerpbesluit in de raadscommissies van alle negen gemeenten zal de opbrengst van die besprekingen door de burgemeesters dan ook eerst worden teruggekoppeld naar de Stuurgroep. Dan zal worden beoordeeld of en zo ja, welke aanpassingen

RAADSBESLUIT

De raad der gemeente Wijdmeren;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 december 2005

B E S L U I T

- f. Mee te werken aan de vorming van een veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek;
- g. Geen stappen te zetten die de autonomie van de gemeente over de gemeentelijke brandweer aantasten, totdat duidelijkheid is verkregen in het kader van het wetgevingstraject;
- h. Op het moment dat duidelijkheid is verkregen over het wetgevingstraject, als randvoorwaarden te verbinden aan de regionalisering van de brandweer:
 - o Voorstellen voor organisatorische afstemming met de gemeentelijke werkprocessen op het gebied van risicobeheersing en integrale veiligheid;
 - o Geen meerkosten boven de huidige brandweerbegrotingen, tenzij daarmee niet zou kunnen worden voldaan aan het door het rijk nog vast te stellen basisniveau van brandweezorg;
 - o geen ongewenste verschillen in de kwaliteit van de brandweezorg binnen de regio;
 - o een in de uitvoering decentraal (dat wil zeggen: gemeentelijk) georganiseerde brandweerorganisatie.
- i. De regionale brandweer te verzoeken om op korte termijn duidelijkheid te verschaffen over het overdragen van gebouwen;
- j. Ervoor te kiezen dat, in het geval de regionalisering door de wetgever verplicht wordt gesteld, de gehele gemeentelijke brandweerorganisatie in de regionale brandweer onder te brengen, inclusief de vrijwilligers.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 2 februari 2006

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr. B.M.H. de Brey

mr. D. Bijl

Afschriften van dit besluit naar:

- JZV/BRW/Benschop
- Stuurgroep Veiligheidsregio

BIJLAGE

Visie op eindbeeld regionalisering brandweer i.h.k.v. de totstandkoming van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

03 oktober 2005

Bij de start van de Projectgroep moet duidelijkheid bestaan over het eindbeeld van de regionalisering van de brandweer in Gooi en Vechtstreek. Deze notitie bevat de argumenten die leiden tot een helder eindbeeld. Aan de Stuurgroep wordt gevraagd zich hierover uit te spreken.

1. Bestuurlijke regionalisering

De brandweer is erbij gebaat om, onder bestuur van de Veiligheidsregio, georganiseerd te zijn op dezelfde bestuurlijke schaal als de GHOR en de politie. Op deze wijze kan doeltreffender en doelmatiger worden samengewerkt en opgetreden bij incidenten van zowel een lokale als een bovenlokale schaal.

De brandweer dient evenwel zorgvuldig ingebed te blijven in de lokale gemeenschappen (zie onder 3). Daarom is een bestuursstructuur noodzakelijk die recht doet aan lokale belangen die zullen worden ingebracht door de burgemeesters als vertegenwoordigers van de colleges en gemeenteraden en opperbevelhebber bij plaatselijke inzet van de brandweer.

2. Bedrijfsvoering

De brandweer dient, om een kwalitatief hoogwaardige uitvoering van haar taken te waarborgen, de beschikbare middelen en menskracht binnen de veiligheidsregio zo in te kunnen zetten dat de continuïteit ook op de langere termijn is gewaarborgd. Door het organiseren van ondersteunende taken op een regionale schaal is een doelmatiger bedrijfsvoering en een betere borging van de kwaliteit mogelijk. Om hierbij de optimale voordelen te kunnen behalen, dient al het brandweerpersoneel in regionale dienst te worden genomen.

3. Organisatie

Bij de inrichting van de brandweezorg is het risicobeeld maatgevend. Dat risicobeeld is lokaal bepaald. Daarom moet de basisbrandweezorg op lokaal niveau en langs operationele grenzen worden vorm gegeven. Op die wijze kan ook stevig worden gebouwd op de vrijwilligheid en kan borging van de werkzaamheden in de gemeentelijke werkprocessen voor risicobeheersing en integrale veiligheid plaatsvinden. De uitvoering van de brandweezorg (overleg, advies, controle en uitruk) moet daarom gedecentraliseerd blijven. Het brandweer-

personeel en –materieel dat de kwalitatief hoogwaardige inzet moet waarmaken, moet fysiek aanwezig zijn te midden van hen die daarop rekenen en er van afhankelijk zijn.

Alle activiteiten die randvoorwaardelijk zijn voor een kwalitatief hoogwaardige inzet van het brandweerpersoneel en –materieel (beleid, coördinatie en afstemming) moeten om redenen van doelmatiger bedrijfsvoering en/of doeltreffender inzet worden gecentraliseerd.

Om een beroep te kunnen doen op de blijvende en onmisbare inzet van vrijwilligers is het goed bij de regionalisering van de brandweer vooraf als vertrekpunt te kiezen dat ernaar gestreefd wordt dat voor de vrijwilligers geen nadelen zullen ontstaan in vergelijking met de huidige situatie. Voor de beroepskrachten zal in goed overleg met vakbonden en ondernemingsraden worden toegewerkt naar een op termijn gelijke rechtspositie, waarbij zorgvuldig zal worden omgegaan met de bestaande rechtsposities.

4. Financiën

De regionalisering is onderdeel van een traject dat is ingegeven door de wens de doelmatigheid en doeltreffendheid te verbeteren. Regionalisering volgt dus niet uit de wens dezelfde kwaliteit van brandweezorg tegen lagere kosten te kunnen verkrijgen. Van een financiële taakstelling is dan ook geen sprake.

Daarom worden bij de vorming van de Veiligheidsregio alle in de negen gemeentebegrotingen opgenomen directe en indirecte kosten voor de brandweer daaruit ontvlochten en één op één aan de te vormen regionale brandweer meegegeven. Deze middelen vormen samen de inkomstenkant van de begroting 2007 van de geregionaliseerde brandweer. Voor de begroting 2008 en volgende jaren is het bestuur van de Veiligheidsregio verantwoordelijk volgens de dan geldende regels. Rekening houdend met het door het rijk bepaalde minimumniveau en met de dan uitgevoerde nulmeting in de regiogemeenten zal het Veiligheidsbestuur het basisniveau definiëren. Dat betekent dat de gemeentelijke bijdragen vanaf 2008 ten opzichte van die van 2007 kunnen veranderen, afhankelijk van de positie van de individuele gemeente ten opzichte van dat vastgestelde basisniveau.

5. In één keer naar eindbeeld

Voor de rijksoverheid is volledige regionalisering het eindbeeld. De betrekkelijk geringe omvang van de regio (slechts negen gemeenten) maakt het mogelijk de omzetting naar een regionale brandweer in één stap te maken. Zo wordt het risico van een tussentijdse hybride organisatie met grotere kans op sturingsproblemen ontlopen. Als de overkomst van personeel in één keer plaats vindt, dan betekent dat één keer reorganiseren, fasering vraagt meer inspanningen en geeft langer onrust in staande organisaties met kans op afhaken van de vrijwilligers. Bovendien valt fasering altijd duurder uit.

6. Gevraagd besluit over eindbeeld

Gelet op het voorafgaande stel ik de Stuurgroep voor als volgt te besluiten:

Het na te streven eindbeeld voor de vernieuwde regionale brandweerorganisatie, vanaf nu te noemen Brandweer Gooi en Vechtstreek¹ onder bestuur van de Veiligheidsregio bestaat uit de volgende elementen:

¹ Dit is een logische naam als opvolger voor de huidige benaming ‘Regionale brandweerorganisatie in het Gooi en de Vechtstreek’.

- a. vorming van één brandweerorganisatie onder éénhoofdige leiding met gelijktijdige opheffing van alle huidige lokale korpsen;
- b. gelijktijdige overdracht van alle personeel, materieel en gebouwen van de huidige lokale korpsen c.q. gemeenten aan deze brandweerorganisatie;
- c. waarborgen voor goede bestuurlijke en organisatorische inbedding in de lokale gemeenschappen opdat een goede bijdrage kan worden geleverd aan risicobeheersing en integrale veiligheid op lokaal niveau;
- d. mede daardoor stevig gebouwd op de inzet van vrijwilligers, die van de regionalisering zo dat ook maar enigszins mogelijk is geen nadelen zullen ondervinden;
- e. alle in de negen gemeentebegrotingen voor 2007 opgenomen directe en indirecte kosten voor de brandweer worden één op één meegegeven, voor 2008 en volgende jaren is de gemeentelijke bijdrage afhankelijk van de individuele positie ten opzichte van het dan vastgestelde basisniveau.

Deze notitie is tot stand gekomen op basis van gedachtevorming in het Commandantenoverleg. Het voorstel met betrekking tot het eindbeeld wordt door alle lokale commandanten onderschreven.

R.A. Moraal
Commandant van de RBGV